

Právo mezinárodných ekonomických integračných zoskupení

Prednáška 18.9.2013

Lubica Gregová Širicová

Literatúra

- ▶ Mestral, A.: Economic Integration, Comparative Analysis. In: *The Max Planck Encyclopedia of Public International Law*, OUP, 2012, s. 302-307.
- ▶ Valuch, Rišová, Seman: *Právo medzinárodných organizácií*, C.H. Beck, 2011.
- ▶ Klabbers: *An Introduction to International Institutional Law*, Cambridge, 2009.

Úvod do problematiky

- ▶ **Právo medzinárodných ekonomických integračných zoskupení:**
 - ▶ 2 kľúčové otázky:
- ▶ **I. ekonomická integrácia**
- ▶ **II. integračné zoskupenia – medzinárodné organizácie a iné druhy kooperácie štátov**

Ekonomická integrácia

- ▶ Ekonomická integrácia – 2 rozmery:
- ▶ negatívna integrácia:
 - ▶ proces odstránenia diskriminujúcich a reštriktívnych opatrení medzi štátmi (clá, kvóty...)
- ▶ pozitívna integrácia:
 - ▶ vytváranie nových spoločných ekonomických politík a inštitúcií
- ▶ vyústenie: medzinárodný trh

Ekonomická integrácia

► Dôvody:

► ekonomické

► teória komparatívnej výhody (David Ricardo)

- štáty môžu profitovať z voľného obchodu, ak sa každý z nich špecializuje v tej časti obchodu, v ktorej má istú výhodu (nižšie obstarávacie náklady), čo vedie k vyššej produktivite a nižším cenám

► iné

► podpora mieru, bezpečnosti, stability

- Európske spoločenstvo uhlia a ocele: cieľ? predísť vojne medzi Nemeckom a Francúzskom

Ekonomická integrácia

► Formy:

- regionálne obchodné dohody
- medzinárodné organizácie

► Regionálne obchodné dohody:

- preferenčné dohody medzi 2 a viacerými štátmi
- rozsah integrácie:
 - dohody o voľnom obchode
 - odstránenie obmedzení obchodu medzi stranami so zachovaním vlastných colných taríf na import z tretích štátov
 - napr.: North American Free Trade Agreement (NAFTA)
 - colné únie
 - spoločné vonkajšie colné tarify
 - napr.: Mercado Común del Sur (MERCOSUR)

Ekonomická integrácia

► rozsah integrácie: (pokrač.)

► spoločný (jednotný trh)

- oblasť voľného obchodu a služieb, spoločné externé clá plus voľný pohyb kapitálu a pracovnej sily
- napr.: EFTA, EEC

► hospodárska a menová únia

- unifikácia menových a fiškálnych politík, spoločných orgánov
- napr.: EURO a Európska centrálna banka

► úrovne integrácie

- regionálna: EÚ, NAFTA, AÚ, APEC
- univerzálna: WTO

Právo ekonomickej integrácie

- ▶ Právo ekonomickej integrácie – osobitné právne odvetvie?
 - ▶ právo WTO?
 - ▶ nielen - komplexný fenomén
- ▶ Presahy do oblastí:
 - ▶ Právo medzinárodného obchodu
 - ▶ Právo medzinárodných investícií a Medzinárodné daňové právo
 - ▶ Medzinárodné zmluvy z oblastí: duševné vlastníctvo, doprava, komunikácie
 - ▶ Medzinárodné šandardizačné orgány
 - ▶ Medzinárodná arbitráž

Medzinárodné organizácie v systéme MP

- ▶ Subjekty MP
- ▶ Právne vzťahy v MP
 - ▶ od ko-existencie ku ko-operácii
 - ▶ koexistencia: princíp suverenity
 - ▶ kooperácia: „vzdanie sa“ časti suverenity v prospech spoločného cieľa: vznik MO
- ▶ Suverenita:
 - ▶ **rozsudok Blaskic:**
 - ▶ *“The international community primarily consists of*
 - ▶ *sovereign States; each jealous of its own sovereign*
 - ▶ *attributes and prerogatives, each insisting on its right*
 - ▶ *to equality and demanding full respect, by all other*
 - ▶ *States, for its domestic jurisdiction” (para. 40)*

Suverenita

▶ podľa MP

- ▶ suverenitou disponujú štáty
- ▶ žiaden štát nemá suverenitu nad iným štátom
- ▶ odmietnutie vyššej authority...ale uznávanie záväznosti MP

▶ Centralizácia a horizontálny charakter:

- ▶ deľba moci v štáte
- ▶ deľba moci v medzinárodnom spoločenstve
 - ▶ Zákonodarná funkcia...MO?
 - ▶ Súdne funkcie...súhlas!
 - ▶ Výkonné funkcie

▶ Stále prítomný rozpor: individuálny záujem (suverenita) v. spoločný záujem (obmedzenie suverenity)

Právo medzinárodných organizácií

- ▶ rôzne možné prístupy
- ▶ 150 rokov...ale: medzery v právnej teórii (napr. právna subjektivita, právomoci...)
- ▶ žiadna uniformná regulácia MO
- ▶ každá MO musí byť skúmaná osobitne vzhľadom na:
 - ▶ zakladajúcu zmluvu
 - ▶ rozhodnutia a iné PA
 - ▶ ustálenú prax
- ▶ ALE: spoločné právne otázky, odpovede a riešenia

MO - charakteristika

- ▶ **...vytvorená medzi štátmi**
- ▶ Article 2(1)(i) VCLT International Organizations,
- ▶ „‘international organization’ means an
- ▶ intergovernmental organization”
- ▶ ale: ILC Commentary article 2 Draft RIO, širšia definícia („a inými subjektmi“,
- ▶ napr. členstvo EÚ vo FAO, WTO

MO - charakteristika

- ▶ **...na základe zmluvy**
- ▶ Article 2(1)(a) VCLTs
- ▶ agreements 'governed by international law'
 - ▶ preto nie:
 - ▶ PA podľa vnútroštátneho práva
- ▶ MO vytvorené PA inej MO:
 - ▶ UNIDO / UNICEF (rezolúciami VZ OSN)

MO - charakteristika

- ▶ **...oddelená vôľa orgánu (orgánov) MO**
- ▶ od vôle členských štátov
- ▶ srdce konceptu

Medzinárodné kooperatívne inštitúcie

- ▶ medzinárodný orgán $\neq$ medzinárodná organizácia
 $\neq$ orgán medz. organizácie
- ▶ orgán ustanovený štátmi, ktorý koná v ich mene
 - typy:
 - medzinárodné konferencie – stretnutie zástupcov štátov na vyriešenie otázky spoločného záujmu
 - súdne orgány – napr. Medzinárodný trestný tribunál v Haagu (ICC)
 - správne orgány – napr. komisie na určenie hraníc
- ▶ iné kooperatívne inštitúcie:
 - ☐ Vyšehradska skupina (V4)
 - ☐ Stredoeurópska iniciatíva (CEI)
 - ☐ Organizácia islamskej konferencie (OIC)
 - ☐ Organizácia krajín vyvážajúcich ropu (OPEC)
 - ☐ Spoločenstvo národov (Commonwealth)

Ďakujem za pozornosť

